

SIKKERHETSATABLAD

1. Identifikasjon av kjemikalitet og ansvarlig firma

Revisjonsdato:	22.02.2010
Handelsnavn:	ARDEX FB (B)
Produkttype:	EPOXYLIM
Anvendelsesområde:	Epoksyylim.
PR-nr:	
Nødtelefon1:	Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00
Leverandør/omsetter:	Ardex Skandinavia as
Besøksadresse:	Jerikoveien 10B
Postnummer	1067
Poststed:	Oslo
Land:	Norge
Telefon:	+ 47 22 61 05 00
Telefax:	+ 47 22 61 05 75
E-post:	ardex@ardex.no
www:	http://www.ardex.no
Kontaktperson:	Tore Carlson
Kontaktperson e-post:	tore.carlson@ardex.no

2. Viktigste faremomenter

	
Helsefare:	Etsende. Farlig ved innånding og svelging. Kan gi allergi ved hudkontakt.
Miljøfare:	Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Annen informasjon:	Tilleggsinformasjon Langvarig eller gjentatt eksponering, som hudkontakt eller innånding av damp, kan gi skader på sentralnervesystemet. Ved blanding av to komponenter må sikkerhetsdatabladene for begge komponentene følges.

3. Opplysninger om kjemisk sammensetning

Cas-nr	EC-nr	Navn	Kons.(vekt%)	Fareklasse/Anm.
140-31-8	205-411-0	2-piperazin-1-yletylamin	2,5-10	Xn,C; R21/22-34-43-52/53
1477-55-0	216-032-5	m-Xylen-a,a-diamin	20-50	C,Xn; R20/22-34-52/53
25620-58-0	247-134-8	trimetylhexametylendiamin	10-20	C,Xn; R22-34-43-52/53
98-54-4	202-679-0	4-tert-butylfenol	10-20	Xi;N; R38-41-51/53
		Mannichbase på basis af MXDA og p-tert butylphenol	10-50	C,Xn; R20/22-35-43-52/53

Tegnforklaring: T+=Meget giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, E=Eksplodiv, O=Oksiderende, F+=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig IK=Ikke Klassifiseringspliktig

Ingrediens informasjon	Se fullstendige R-setninger under punkt 16.
------------------------	---

4. Førstehjelpstiltak

Innånding:	Oppsøk frisk luft. Oppsøk lege omgående.
Hudkontakt:	Fjern forurensede klær omgående. Vask huden lenge og grundig med vann. Oppsøk lege omgående.
Øyekontakt:	Åpne øyet godt, fjern eventuelle kontaktlinser og skyll straks med vann (helst øyeglass). Oppsøk lege omgående. Fortsett skyllingen til legen overtar behandlingen.
Svelging:	Skyll munnen grundig og drikk 1-2 glass vann i små slurker. Ved svelging må ikke brekning fremkalles. Oppsøk lege omgående.
Førstehjelpsinformasjon:	Utfyllende opplysninger Symptomer: Se punkt 11. Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.

5. Tiltak ved brannslukking

Passende slukningsmiddel:	Slokk med pulver, skum, kullsyre eller vanntåke.
Uegnet slukningsmiddel:	Bruk ikke vannstråle siden det kan spre brannen.
Annen informasjon:	Bruk vann eller vanntåke til nedkjøling av ikke antent lager. Hvis det kan gjøres uten fare, fjernes beholdere fra det branntruede området. Unngå innånding av damp og røykgass, oppsøk frisk luft.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell:	Bruk det samme personlige verneutstyret som nevnt under punkt 8.
Sikkerhetstiltak for å beskytte miljø:	Søl må ikke tilføres kloakkavløp og/eller overflatevann. Kontakt myndighetene i forbindelse med forurensning av jord og vannmiljø samt ved utslipp til kloakkavløp.
Egnede metoder for skadebegrensning og opprensning:	Søl inndemmes og oppsamles med sand eller annet absorberende materiale og overføres til egnede avfallsbeholdere. Se punkt 13 for kassering. Forsiktig! Etsende.

7. Håndtering og oppbevaring

Håndteringsveiledning:	Se under punkt 8 for opplysninger om forholdsregler ved bruk og personlig verneutstyr.
Lagringsanvisning:	Oppbevares forsvarlig, utilgjengelig for barn og ikke sammen med matvarer, dyrefôr, legemidler o.l.

8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

Ingrediens navn	Cas-nr	ppm	mg/m ³	Adm.år	Anm.
m-Xylen-a,a-diamin	1477-55-0		0,1		T
Forebyggende tiltak:	Produktet må brukes på steder med god ventilasjon. Rennende vann og øyeglass må være tilgjengelige. Nøddusj må være tilgjengelig. Vask hendene før pauser og før toalettbesøk, og når arbeidet er slutt.				
Åndedrettsvern:	Bruk åndedrettsvern med filter A2/K2.				
Øyevern:	Bruk ansiktsskjerm.				
Arbeidshansker:	Bruk vernehansker av type butylgummi. Skift hanskene omgående hvis det kommer forurensninger på dem, og vask hendene med vann og såpe. Gjennombruddstiden er ikke bestemt for produktet. Skift hansker ofte.				
Annen informasjon:	<p>Alt personlig verneutstyr skal overholde gjeldende CEN-standarder.</p> <p>Anmerkninger T: Takverdier (maksimalkonsentrasjon som ikke må overskrides)</p> <p>Kontrollmetoder Samsvar med administrative normer kan kontrolleres med yrkeshygieniske målinger på arbeidsplassen.</p>				

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform:	Væske
Lukt:	Karakteristisk
Farge:	Gulaktig
Tetthet:	1,07 g/ml
Løslighet i vann:	Svakt løselig
Damptrykk:	0 hPa (20 °C)
Kokepunkt:	150 °C
Flammepunkt:	101 °C
Annen informasjon:	Antennelig: 510 °C Selvantennelsestemperatur: Ikke selvantennende Ekspløsjonsgrenser: Ikke-eksplosiv

10. Stabilitet og Reaktivitet

Stabilitet:	Produktet er stabilt når det brukes i henhold til leverandørens anvisninger.
-------------	--

11. Opplysninger om helsefare

Innånding:	Farlig ved innånding. Innånding virker etsende på de øvre luftveiene. Gir svie i nese, munn og svelg, samt nysing, hoste, åndedrettsbesvær og brystmerter.
Hudkontakt:	Virker etsende og gir brennende smerte, rødme, blemmer og etsesår.
Øyekontakt:	Kan forårsake dype etseskader, smerter, tårer og kramper i øyelokkene. Risiko for alvorlig øyeskade med synstap.
Svelging:	Farlig ved svelging. Kan forårsake etseskader i munn, spiserør og magesekk. Smerter i munn, svelg og mage. Svelgeproblemer, illebefinnende og blodig oppkast. Brune flekker og etsesår kan ses i og omkring munnen.
Akutte og kroniske skadevirkninger:	Gjentatt eksponering Fare for skader på sentralnervesystemet Langvarig eller gjentatt eksponering, som hudkontakt eller innånding av damp, kan gi skader på sentralnervesystemet.

Allergi:	Kan gi overfølsomhet ved kontakt med huden. Symptomene er rødme, hevelse, blemmer og sår dannelse og utvikles oftest langsomt.
----------	--

12. Opplysninger om miljøfare

Økotoksitet:	Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
Annen informasjon:	Unngå utslipp til kloakkavløp eller overflatevann.

13. Fjerning av rester og avfall

Generelt:	<p>Samle søl og avfall i lukkede, tette beholdere for kassering i henhold til reglene om behandlingsmetode for farlig avfall. Avfallet skal deklarerer og leveres til innsamlere og anlegg godkjent for håndtering av farlig avfall.</p> <p>EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 08 04 09 Avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer.</p> <p>Det størkede produktet er ikke-farlig avfall i henhold til avfallsforskriften. Kontakt lokale myndigheter for å få anvisninger om avfallshåndtering. Bruk nedenstående kode for avfallsregistrering.</p> <p>EAL-kode: Avhenger av bransje og bruk, for eksempel 17 09 04 Annet blandet avfall fra bygge- og rivingsarbeid enn det nevnt i 17 09 01, 17 09 02 og 17 09 03.</p> <p>Absorpsjonsmiddel/kluter forurensset med produktet: EAL-kode: 15 02 02 Absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurensset av farlige stoffer.</p>
Avfallsgrupper(EAL-koder):	<p>08 04 09 avfall av klebemidler og tetningsmasse som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer</p> <p>15 02 02 absorbenter, filtreringsmaterialer (herunder oljefiltre som ikke er spesifisert andre steder), tørkekluter og vernetøy som er forurensset av farlige stoffer</p> <p>17 09 04 annet blandet avfall fra bygge- og rivingsarbeid enn det nevnt i 17 09 01, 17 09 02 og 17 09 03</p>

14. Opplysninger om transport

Varenavn/Proper Shipping Name:	UN 2735 ; AMINER, FLYTENDE, ETSSENDE N.O.S. (m-Xylen-a,a-diamin) ; 8 ; II ; E/UN 2735 ; AMINES, LIQUID, CORROSIVE, N.O.S. (m-phenylenebis (methylamine)) IMDG Code segregation group - Ammonium compounds, Alkalis ; 8 ; II
UN-nr:	2735
Farlig gods ADR/RID:	Ja, Klasse: 8, Klassifis.kode: C7, Fareseddel: 8, Farenummer: 80, Forpkn.gr: II
Farlig gods IMDG:	Ja, Klasse: 8, Fareseddel: 8, Forpkn.gr: II, EmS: F-A, S-B
Farlig gods IATA/ICAO:	Ja
Generell transport info:	<p>Produktet må transporteres i samsvar med reglene for transport av farlig gods på vei og sjø i henhold til ADR og IMDG.</p> <p>Flammepunkt: >100°C</p> <p>Transport etter avsnitt ADR 1.1.3.6: Faktor: 3. Maksimal total mengde pr. transportenhet: 333 l/kg.</p> <p>ADR: Produktet skal ikke merkes som miljøfarlig (symbol: fisk og tre). IMDG: Produktet er ikke en Marine Pollutant (MP)</p> <p>Begrensede mengder: ADR: Maksimal mengde: 1 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 500 ml pr. inneremballasje og 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne). IMDG: Maksimal mengde: 1 l pr. innvendig emballasje og 30 kg pr. kolli ved kombinasjonsemballasje. Ved bruk av krympe- eller strekkfolie er grensen 20 kg pr. kolli (inneremballasje må være laget av av metall eller plast som ikke lett kan punkteres eller revne).</p>

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Handelsnavn:	ARDEX FB (B)
	
Farebestemmende komponenter:	2-piperazin-1-yletylamin (2,5-10%), m-Xylen-a,a-diamin (20-50%), trimetylhexametylendiamin (10-20%), Mannichbase på basis af MXDA og p-tert butylphenol (10-50%)

R-setninger:	R20/22 Farlig ved innånding og svelging. R34 Etsende. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt. R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
S-setninger:	S24 Unngå hudkontakt. S26 Får man stoffet i øynene: skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm. S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig, vis etiketten om mulig. S61 Unngå utslipp til miljøet. Se sikkerhetsdatablad for ytterligere informasjon.
EF-etikett:	Nei
Annen informasjon:	Annen merkning Ingen. Vurdering av kjemikaliesikkerhet Vurdering av kjemikaliesikkerhet er ikke utført. Viktigste kilder Se punkt 16.

16. Andre opplysninger

Leverandørens merknader:	<p>Anvendelsesbegrensninger Personer under 18 år må ikke bruke eller utsettes for produktet i yrkesmessig sammenheng. Ungdom over 15 år er imidlertid unntatt fra denne regelen hvis produktet inngår som et nødvendig ledd i en utdanning.</p> <p>Særlig opplæring Ingen spesiell opplæring er nødvendig, men grundig kjennskap til dette sikkerhetsdatabladet er en forutsetning.</p> <p>Bransje Byggebransjen</p> <p>Viktigste kilder Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, FOR 2002-07-16-1139 (Sist endret: 2005-10-31). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære, november 2007. 2009-utgaven av ADR og 2008-utgaven av IMDG. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), FOR 2004-06-01-930 (Sist endret: 2006-11-16). Forskrift om arbeid av barn og ungdom, FOR 1998-04-30-551 (Sist endret: 2003-01-01). Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH), FOR-2008-05-30-516. (Sist endret: FOR-2009-02-04-119).</p> <p>Utfyllende opplysninger Dette sikkerhetsdatabladet er utarbeidet på bakgrunn av opplysninger fra leverandøren om produktet da det ble laget (f.eks. datablad og lignende).</p>
Risiko-setninger(fra pkt. 2):	R22 Farlig ved svelging. R20/22 Farlig ved innånding og svelging. R21/22 Farlig ved hudkontakt og svelging. R34 Etsende. R35 Sterkt etsende. R38 Irriterer huden. R41 Fare for alvorlig øyeskade. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt. R51/53 Giftig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet R52/53 Skadelig for vannlevende organismer: kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.